

JOULUN SIEMENIÄ

Emma Pulkkisen sadusta näytelmäksi
muokannut Sari Hellevaara

Näytelmän ideana on se, että kertoja kertoo näytelmää, joka näytellään samanaikaisesti. Pikku-Enkeli on ainoa koko ajan näyttämöllä oleva henkilö. Taivas ja Jumala esitetään varjoteatterina. Henkilöt voivat esittää osansa vuorosanoilla tai siten, että kertoja lukee vuorosanat tarinan osana. Pienen enkelin vuorosanat voivat olla myös joko kertojan puhumia tai enkelin itsensä puhumia, näyttelijästä, ajasta yms. riippuen. Välissä on selostettu näytelmän kulun "interaktiiviset" osat, eli tilanteet, joissa yleisöä aktivoidaan osallistumaan näytelmän kulkuun. Niitä voidaan muuttaa, lisätä tai poistaa tilanteen ja tarpeen mukaan. Samoin muutakin ohjelmaa on lisätty osaksi näytelmää.

Näytelmä "Joulunsiemeniä"

Alkuun jokin enkeliaiheinen **esittävä laulu tai yhteislaulu**.

KERTOJA:

-Pikku-Enkeli oli kutsuttu Isä Jumalan luokse. Hän saisi Jumalalta erittäin tärkeän tehtävän.

(Taivaskohtaus elävänä varjoteatterina)

JUMALA:

-Kuules, Pikku-Enkeli, minusta näyttää siltä, että kaikki ihmiset eivät tänä vuonna tunnu löytävän Joulua. Lähetän sinut auttamaan ihmisiä. Mene keräämään Joulunsiemeniä, niitä asioita mistä joulu koostuu, ja jaa niitä ihmisille, jotta kaikki voisivat löytää joulun itselleen!

PIKKU-ENKELI:

-Miten minä löydän niitä maan päältä? Eikös niitä ole täällä Taivaassa?

JUMALA:

-Voi kyllä niitä on maan päällä, ja paljon onkin, mutta ihmisillä on niin lyhyt muisti, etteivät aina muista mistä ja miten joulunsiemeniä löytää.

PIKKU-ENKELI:

-No miten ne siemenet ovat maan päälle alunperin kylvetty ja miksi ne nyt ovat niin piilossa?

JUMALA:

-Voi sinua pikkuista, etkö sitä tiedä!? Mitä siellä enkelikoulussa nykyään oikein luetaan! Jeesus ne joulunsiemenet maan päälle vei. Hän levitti niitä elämällään ja ylösnousemuksen jälkeen tehtävä siirtyi ihmisille. Mutta ihmiset unohtavat että joulunsiemenet pitää levittää ja löytää itse, sillä minä toimin nyt ihmisten kautta.

PIKKU-ENEKELI:

-Ahaa, ne joulunsiemenet eivät olekaan piilossa, mutta niitä etsitään vääristä paikoista! Mutta jos ihmiset eivät niitä löydä, niin miten minä pieni enkeli ne löytäisin!?

Näytelmä "Joulunsiemeniä"

Alkuun jokin enkeliaiheinen **esittävä laulu tai yhteislaulu**.

KERTOJA:

-Pikku-Enkeli oli kutsuttu Isä Jumalan luokse. Hän saisi Jumalalta erittäin tärkeän tehtävän.

(Taivaskohtaus elävänä varjoteatterina)

JUMALA:

-Kuules, Pikku-Enkeli, minusta näyttää siltä, että kaikki ihmiset eivät tänä vuonna tunnu löytävän Joulua. Lähetän sinut auttamaan ihmisiä. Mene keräämään Joulunsiemeniä, niitä asioita mistä joulu koostuu, ja jaa niitä ihmisille, jotta kaikki voisivat löytää joulun itselleen!

PIKKU-ENKELI:

-Miten minä löydän niitä maan päältä? Eikös niitä ole täällä Taivaassa?

JUMALA:

-Voi kyllä niitä on maan päällä, ja paljon onkin, mutta ihmisillä on niin lyhyt muisti, etteivät aina muista mistä ja miten joulunsiemeniä löytää.

PIKKU-ENKELI:

-No miten ne siemenet ovat maan päälle alunperin kylvetty ja miksi ne nyt ovat niin piilossa?

JUMALA:

-Voi sinua pikkuista, etkö sitä tiedä!? Mitä siellä enkelikoulussa nykyään oikein luetaan! Jeesus ne joulunsiemenet maan päälle vei. Hän levitti niitä elämällään ja ylösnousemuksen jälkeen tehtävä siirtyi ihmisille. Mutta ihmiset unohtavat että joulunsiemenet pitää levittää ja löytää itse, sillä minä toimin nyt ihmisten kautta.

PIKKU-ENKELI:

-Ahaa, ne joulunsiemenet eivät olekaan piilossa, mutta niitä etsitään vääristä paikoista! Mutta jos ihmiset eivät niitä löydä, niin miten minä pieni enkeli ne löytäisin!?

JUMALA:

-Sinä löydät ne varmasti. Katsos, anna sinulle avuksi tämän laaduntarkastustaulukon. Tämän avulla voit tarkastaa, ovatko löytämäsi siemenet oikeita. (Esim. fläppitaulu)

PIKKU-ENKELI:

-Jihuu! Minä pääsen laaduntarkastusosastolle! Ja tässä on se tarkastusviiva. Hyvä. Minä lähdenkin heti. Nähdään pian. Joulunsiemenet, täältä tullaan! Kauan ette enää ole kadoksissa!

(Tähän väliin voidaan lisätä toinen esittävä **enkelilaulu**.)

(Enkeli ottaa taulun mukaan ja tulee pois Taivaasta eli varjoteatterikankaan takaa. Taulu tuodaan näyttämön eteen sopivaan paikkaan, jossa se on koko ajan. Esitys jatkuu näyttämöllä, ei varjoteatterina, mutta varjokangas jätetään paikoilleen loppukohtausta varten.)

KERTOJA:

-Ja niin Pikku-Enkeli lähti maan päälle sydän odotusta ja toivoa täynnä. Hän kuljeskeli ihmisten keskellä. Jouluun ei ollut enää pitkä aika. Kaikkiolla oli joulun odotusta: ikkunoissa loistivat värivalot ja kyntteliköt, kaupoissa soi joululaulut, myytävänä oli kaikenlaista kimallusta ja kilinää joka vain jotenkin jouluun liittyi, lunta satoi hiljalleen, jossain seisoivat lumiukko porkkananenä kylmästä kallellaan, posti kuljetti joulukortteja tuolta sinne ja sieltä tänne, ja ihmiset mieltivät päänsä puhki sopivia joululahjoja. Sinänäsä jouluista kaikki, mutta mikään niistä asioista ei tuntunut Pikku-Enkelistä joulunsiemeniltä.

-Sitten Pikku-Enkeli tuli lumisen puiston laidalle. Keskellä puistoa istui yksinäinen lapsi lumikasan päällä, paljain käsin ja itki. Muut puistossa olevat ihmiset eivät huomanneet lasta. Mutta Pikku-Enkeli huomasi.

PIKKU-ENKELI:

-Voi tuota raukkaa. Sehän on hukannut lapasensa lumeen. Jospas nyt joku tulisi ja etsisi ne hänelle!

(Enkeli pyytää yleisön joukosta jonkun etsimään lapaset ja viemään ne lapselle. Näin tehtyään auttaja voi mennä paikalleen ja lapsi lähtee iloisena pois.)

-No siinähan se oli! Ensimmäinen siemen! Tähän se tulee ykkösen kohdalle. Mikä se on? (Kyselee yleisöltä. -Vastaus: AUTTAMINEN. Sana kirjoitetaan kohtaan 1)

-Auttaminen on yksi joulunsiemen! Säkkiin vain laatutarkastettu ensimmäinen siemen!

KERTOJA:

-Enkeli jatkoi matkaa ja näki pienen pojan (tai tytön) soittavan jonkun ovikelloa. Hetken kuluttua vanha mummo tuli avaamaan oven ja näytti kovasti ilahtuneelta.

LAPSI:

-Hei, mummo! Me leivottiin partiossa pipareita ja minä tein omat piparit sinulle! Hyvää joulua!

MUMMO:

-Voi kultaseni, olitpa sinä huomaavainen. Tule sisälle niin mummo lämmittää mehua tai kaakaota!

(Lapsi menee mummon kanssa sisälle eli poistuu näyttämöltä. HUOM: Voidaan toteuttaa myös siten, että joku lapsista vie pipareita yleisössä olevalle vanhukselle tai mummolleen.)

PIKKU-ENKELI:

-Siinä kyllä taisi mennä taas yksi joulunsiemen jakoon. Äkkiä myös tänne säkkiin talteen! Ai, laaduntarkastus! Kuka auttaisi!? Mitä näistä pipareista tulee?

(Enkeli antaa yleisöstä tulleelle apulaiselle piparin muotoisia pahveja, joilla on tavuina sana: HUO-MAA-VAI-SUUS. Ratkaisun jälkeen sana kirjoitetaan ristikkoon kohtaan 2.)

-No niin. Huomaavaisuus tarkoittaa kaikkea kivaa toisen muistamista ja toisesta välittämistä. Halauskin voi olla huomaavaisuutta! Tästä tulee kivaa!

(Enkeli huutaa ylöspäin:) -Taivaan Isä, Hyvin menee!!!

KERTOJA:

-Niin säkissä oli jo kaksi siementä. Mistähän niitä löytäisi lisää. Kas, tuolla on joku kiirehtimässä katua eteenpäin. Pikku-Enkeli päätti seurata ja katsoa minne tämä pipopää on matkalla. Olisiko jäähallissa Tappara-Ilves ottelu, vai mitä on tekeillä? Ja nyt hän pyytää jo mukaansa ystävänsäkin. Tämäpä käy salaperäiseksi. Jaaha, mutta tuollahan on jokin joulutilaisuus ja sali täynnä ihmisiä. Siellä voisi hyvinkin olla jokunen joulunsiemen.

(Henkilöt menevät istumaan yleisön joukkoon penkkiin. Myös Pikku-Enkeli liivahtaa heidän viereensä. He kuuntelevat yleisön kanssa **musiikkiesitykset ja puheen**, joka on osa joulujuhlan ohjelmistoa. Puhe voi käsitellä esim. läheisyyttä!)

KUUNTELIJA 1:

-Olipa mukavan tunnelmallista. Tosi kiva kun tulit mukaani. Toisen läheisyydestä tulee niin mukavan lämmin ja jouluinen olo.

KUUNTELIJA 2:

-Hyvä kun pyysit mukaasi. Yksin ei olisi tullut tännekään lähdettyä. Mukavaa, että täällä oli näin paljon muitakin.

PIKKU-ENKELI:

-Siinä sitä ollaan. Katsopas vain miten nämä ihmiset nauttivat toistensa seurasta ja läheisyydestä. Tässä sitä on joulun tunnelmaa jos missä. Tämän täytyy olla yksi joulunsiemen, mutta miten sen nyt kirjoittaisi... onko se vierekkyyys, likikkyys, lomittuus..(pyydetään apua yleisöltä) ... LÄHEISYYS se on!
(Kirjoitetaan 3:nneksi) -Läheisyyttä on hyvä kylvää paljon, paljon.

KERTOJA:

-Niin Pikku-Enkeli jatkoi matkaa kolme joulunsiementä säkissään. Pian hän tuli tavaratalon kohdalle jossa ihmiset kiirehtivät sisään ja ulos. Äkkiä ovelta kuului äänekästä huutoa, kiukuttelua ja itkua. Väsynyt äiti oli juuri päättämässä kauppareissuaan yhtä väsyneen lapsensa kanssa.

ÄITI JA LAPSI:

-Kiukuttelevat, riitelevät jne. Improvisoidaan riitatilanne.

ÄITI (lopen väsyneenä):

-Ei tätä riitelyä enää jaksaa.

LAPSI:

-Ei jaksakaan. Joko lopetetaan?

ÄITI:

-Tule syliin. Minä olen niin väsynyt. Anteeksi kun huusin.

LAPSI: (tulee syliin tai halaukseen)

-Niin muuten minäkin huusin. Ja aika kovaa vielä, vai mitä?! Mennäänkö jo kotiin?

ÄITI:

-Mennään vaan. Mitäs tehtäisiin?

(Henkilöt jäävät "still" asentoon siksi aikaa kun yleisöltä on tullut tekemisehdotus, jonka enkeli hyväksyy)

PIKKU-ENKELI (Kysyy yleisöltä):

-No mitäs tuollaisen riidan jälkeen olisi kiva tehdä. (Hakee jotain konkreettista, kuten: lukea satua, leipoa pipareita, rakentaa lumiukkoja. Ehdottaa itse, ellei yleisöltä tule apua riittävästi.)

KERTOJA:

-Sinne he menivät ... -maan (ehdotettu asia)... yhdessä.

PIKKU-ENKELI:

-Aina ei joulun allakaan selviä ilman riitoja, mutta joulumielen tuo kun riidat pysytään sopimaan. Voisiko siinä olla itua, siis siementä?! Sopsisiko se sopiminen tänne taulukkoon? (Mietitään sananetsintätapa! Pyytää jonkun yleisöstä kirjoittamaan 4 kohtaan: SOPIMINEN.)

(Enkeli tai sanan kirjoittaja tai joku muu rukoilee sitten **rukouksen**, jossa pyydetään anteeksiantoa ja sovintomieltä.)

KERTOJA:

-Niin Pikku-Enkelin säkki alkoi jo mukavasti pullottaa. Siemenet olivat keveitä, mutta riittoisia! Nyt oli hyvä jatkaa matkaa. Voisikohan lisäsiemeniä löytyä vaikka tuosta kodista, jossa perheen isä näyttää olevan leivontapuuhiissa ja lapset auttavat ainakin taikinansyönnissä, mikäli oikein näkyy.

ISÄ:

-Ensimmäinen pellillinen pipareita paloi mustaksi, toinen pellillinen levisi piparimössöksi... ei tästä taida mitään tulla. Älkää syökö kaikkea taikinaa! Pitäisi tästä piareitakin saada.

LAPSET (rohkaisevat ja kannustavat isää parhaan kykynsä mukaan):

-Kyllä sinä osaat isä. Taikina on huippuhyvää! Parempaa kuin mummolassa.

-Me autetaan sinua. Näistä pipareista tulee ihan hyviä. Nuo mustat voi kuorruttaa ja levystä voi tehdä vaikka piparitalon...

-Tai jänisten luistinradan niille posliinijäniksille...

(Ym. kommentteja, hauskojaki, jotka rohkaisevat isää jatkamaan. Missään tapauksessa ei lasten ole tarkoitus ivata, pilkata tms. isän epäonnistuneille pipareille!)

PIKKU-ENKELI:

-Täällähän on joulunsiemeniä vaikka kuinka paljon. Voi miten rohkaisevaa! Säkki täyttyy pian! Kuka rohkenisi tulla miettimään tätä joulunsiementä, mikä se on... (Mietitään jokin sanan keksimistapa.) - ROHKAISU tulee viidenneksi! Rohkaista voi niin monella tavalla, mutta sanat ovat ihan käyttökelpoinan rohkaisuväline!

KERTOJA:

-Siemeniä, siemeniä, joulunsiemeniä. Pikku-Enkelin hymy kasvoi sitä mukaa kun siemeniä karttui. Ja niin taas sattoi pienet enkelijalat jatkaa iloisina matkaansa. Hei, Pikku-Enkeli! Huomaatkos mitä nyt tapahtuu!

(Joku henkilö vie joulukukan jollekin seurakuntalaisista. Voidaan näin esim. kiittää seurakunnan siivojaa tms. "huomaamatonta " henkilöä joulukukalla.)

PIKKU-ENKELI:

-Hei nyt voisi kukan saaja kertoa, tuliko tästä mieli iloiseksi vai surulliseksi! Jos se tuli iloiseksi minä tiedän jo millaisen kuudennen siemenen tästä sain säkkiini: (Kysy taas ...) ILAHDUTTAMINEN!
-Näistä kirjaimista tulisi kyllä myös "laihduuttaminen", mutta minä en hyväksy sitä joulunsiementen joukkoon. Näistä joulunsiemenistä tulee niin iloiseksi, että voisin vaikka laulaa!

KERTOJA:

-Lauletaan vaan heti kun selvitämme, mistä tuolla on kysymys. Tuollahan näyttää olevan jokin joulukeräys meneillään. Ennen joulua on paljon tilanteita, joissa voi antaa omastaan johonkin hyvään tarkoitukseen, niille joilla ei ole kaikkea elämiinseen tarvittavaa jouluksi.

(Kerääjä saa avustuksen ohikulkijoilta ja lähtee eteenpäin.)

PIKKU-ENKELI:

-Kysynpä vaan, löytyykö teiltä antamisen siementä. Se me voidaan selvittää vaikka heti!

KERTOJA:

-Lauletaan **yhteislaulu** ... ja kerätään **kolehti** sen aikana. Ties vaikka enkelimme saisi taas yhden joulunsiemenen säkkiinsä. (Tehdään niin ja kirjoitetaan taululle: ANTAMINEN kohtaan 7)

PIKKU-ENKELI:

-Ensin Jeesus antoi ihmisille joulunsiemeniä ja nyt yksi joulunsiemen onkin antaminen. Antaa voi myös suukkoja, rutistuksia, hymyjä, kiitoksia... ja vaikka mitä.

KERTOJA:

-Pikku-Enkeli oli siinä aivan oikeassa. Kaikkea antamista ei kuitenkaan voi mitata rahassa. Ja sinne Pikku-Enkeli taas meni säkkiään raahaten. Se olikin jo melkoi-sen täynnä. Ja koska joulu oli aivan lähellä, ei ollut mikään ihme, että Pikku-Enkeli huomasi iloisen porukan kantamassa tuoksuvaa joulukuusta. (Saliin tulee ovesta kuusta kantava aikuinen ja lapsia.)

PIKKU-ENKELI:

-Voi miten kaunis kuusi. Mutta näyttää painavalta. Joskus on raskasta raahata vaikeita taakkoja, mutta nämä ihmiset kyllä näyttävät suorastaan iloitsevan taakastaan.

ÄITI:

-No lapset, hymyä huuleen. Ei tästä ole enää pitkä matka kotiin. Minä olen niin iloinen kun saatin näin kaunis kuusi, vaikka se onkin painava. Lauletaan yhdessä jokin iloinen laulu. Matka tuntuu siten paljon lyhyemmältä ja mieli tulee iloiseksi. Ja iloisella mielellä ei tämä kuusikaan tunnu niin painavalta!

(Lauletaan **yhteislaulu kalvolta**, jonka aikana äiti ja lapset vievät kuusen paikoil-leen tai toista kautta pois. Pikku-Enkeli tulee ristikon luo.)

PIKKU-ENKELI:

-Tästä taisin taas saada hyvän siemenen. Pienistä ja joskus vaikeistakin asioista iloitseminen on yhtä tärkeää kuin toisten ilahduttaminen. Kahdeksas joulunsiemen on ... (yleisö mukaan mietintään) ... ILOITSEMINEN = 8.

KERTOJA:

-Niin Pikku-Enkelillä oli enää yksi joulunsiemen löydettävänä. Mistähän hän sen mahtaa löytää. Hän alkoi näyttää jo hieman väsyneeltäkin. Kappas, sinnehän enkelimme tulee. (Enkeli menee yleisön joukkoon.) Mitäs nyt tapahtuu. Odotetaan hetki, ehkä se pian selviää. Ollan hiljaa ja kuunnellaan!

(Pikku-Enkeli menee etupenkkiin kuuntelemaan ja katselemaan. Ollaan hetki hil-jaa hiljaisen musiikin soidessa. Sitten lavalle tulee **jouluevankeliumin** lukija ja paikalle tuodaan seimi. Evankeliumiäsitykseen voi kuulua **myös laulu tai pari**.)

PIKKU-ENKELI:

-Tätä minä enää vain kaipasinkin. Rauhaa ja hiljaisuutta. Kaiken tohinan keskellä on niin hyvä muistaa myös hiljentyä. Jokohan Jumala odottelee minua kotiin? Tästä saattaisin saada viimeiden joulunsiemenen. Koetetaan mikä sopisi.? (Kirjoittaa: HILJENTYMINEN.) Hei, näistä siemenistähän tulee jotakin... katsokaa... (pystyriville muodostuu sana) mitä näistä siemenistä tulee??? (Ratkaistaan yhdessä)...JOULUILOA! Sitä näistä joulunsiemenistä kasvaa!!! Hei, ottakaa kaikki. Ottakaa joulunsiemeniä! Jakakaa toisillekin! Kasvatetaan jouluiloa!!! (Enkeli heittelee kuviteltuja siemeniä yleisön joukkoon!!! Sitten pysähtyy ja katsoo säkkiinsä.)

PIKKU-ENKELI:

-Kummallista. Osasta joulunsiemenistä on jo kerennyt kasvaa jotain. Tulkaa kaikki lapset ja hakekaa oma pieni jouluilo mukaanne.

(Enkeli jakaa lapsille pienet joulupaketit, tai omenat, piparit yms.)

KERTOJA:

-Ja niin Pikku-Enkeli sai vaativan tehtävänsä suoritettua. Hyvin tehty, Pikku-Enkeli. Kyllä tuolla säkillä saa jo paljon jouluiloa aikaan. Kiitos kun etsit meille joulunsiemenet! Kyllä varmaan myös Jumala on tyytyväinen Pikku-Enkelin tehtävään.

Esittävä laulu, jonka aikana Pikku-Enkeli menee Jumalan luo, varjoteatteriin. Jumala rutistaa enkeliä, nostaa ilmaan tms. ja yhdessä he poistuvat. Varjoteatteri sammuu.

KERTOJA:

-Kiitos myös teille kaikille, kun autoitte enkeliämme joulunsiementen löytämisessä. Muistakaa levittää niitä paljon ympärillenne. Ne kasvavat varmasti jouluiloa!

(-Lopuksi lauletaan **yhteislaulu**.)

Ristikkomalli eli laaduntarkastustaulukko:

Muista kirjoittaa riveille numerot !!!!

	!
9.	HI L J E N T Y M I N E N
2.	H U O M A A V A I S U U S
1.	A U T T A M I N E N
6.	I L A H D U T T A M I N E N
5.	R O H K A I S U
4.	S O P I M I N E N
3.	L Ä H E I S Y Y S
8.	I L O I T S E M I N E N
7.	A N T A M I N E N
	!